

(mokykla)

_____ klasės (grupės) _____ specialybės mokinio (-ės)

(vardas ir pavardė)

MUZIKOLOGIJA

II egzamino dalis MUZIKOS ISTORIJOS TESTAS

Mokyklinio brandos egzamino užduotis
Pagrindinė sesija

2024 m. birželio 11 d.

Trukmė – 50 min.

NURODYMAI

- Muzikos istorijos testas sudarytas iš trijų užduočių. Muzikos kūrinių ištraukų skambėjimo tvarka nurodyta kiekvienoje užduotyje.
- Žvaigždute (*) pažymėti klausimai skirti kandidatams pagal muzikos teorijos pagrindinį branduolio dalyką. Kandidatams pagal atlikėjo raiškos ir garso režisūros pagrindinį branduolio dalyką jų atlikti nebūtina, tačiau teisingai atsakius į šiuos klausimus galima gauti papildomų taškų.
- Dviem žvaigždutėmis (**) pažymėti klausimai skiriami tik kandidatams pagal muzikos teorijos pagrindinį branduolio dalyką. Jie, atsakę į šiuos klausimus, gali gauti papildomų taškų. Kandidatų pagal atlikėjo raiškos ir garso režisūros pagrindinį branduolio dalyką egzamino darbuose atsakymai į šiuos klausimus nevertinami.
- Atlikdami užduotis su pateiktais atsakymų variantais, teisingus atsakymus žymėkite apveddami atitinkamas raides. Jeigu savo pasirinkimą keičiate, perbraukite ankstesnį ir aiškiai pažymėkite kitą pasirinktą atsakymą. Jeigu pažymėsite daugiau atsakymų, negu yra teisingų, už kiekvieną pažymėtą neteisingą atsakymą bus atimamas taškas.
- Visame teste už 50 proc. (ir daugiau) teisingai parašytų kompozitorių vardų ir pavardžių originalo kalba skiriamas vienas papildomas taškas.
- Visame teste už 50 proc. (ir daugiau) teisingai parašytų tikslių kūrinių pavadinimų ir papildomą informaciją skiriamas vienas papildomas taškas.
- Rašykite tik jums skirtose vietose, nerašykite vertintojų įrašams skirtose vietose. Atlikdami testą, galite naudotis pieštuku ir trintuku, tačiau galutinius atsakymus užrašykite **tik juodai ar mėlynai rašančiu** tušinuku. **Vertinami tik tušinuku pažymėti ar parašyti atsakymai.**

VERTINIMAS

Taškų suma už muzikos istorijos testą	
--	--

Vertinimo komisijos pirmininkas _____
(parašas, vardas ir pavardė)

Vertintojai: (I) _____
(parašas, vardas ir pavardė)

(II) _____
(parašas, vardas ir pavardė)

1 užduotis

Susipažinkite su užduotimi (skiriama 1 minutė).

Netrukus skambės muzikos kūrinių fragmentai. Klausydamiesi jų atlikite užduotis. Muzika skambės po vieną kartą.

1.1. (*) Parašykite skambėjusių kūrinių kompozitorių vardus ir pavardes, kūrinių žanrus ir pavadinimus, įvardykite kūrinio (ciklo) dalį arba numerį.

<i>Nr.</i>	<i>Kompozitoriaus vardas, pavardė</i>	<i>Kūrinio žanras</i>	<i>Kūrinio pavadinimas</i>	<i>Kūrinio dalis / numeris</i>
1.				
2.				
3.				
4.				
5.*				
6.*				
7.*				

16 taškų (+12*)			
-----------------	--	--	--

1.2. Užpildykite lentelę. Įvardykite kūrinio autorių, žanrą. Priskirkite kiekvienam kūrinii tinkamą epochą ir įrašykite ją žyminčią raidę.

- A Viduramžiai
- B Renesansas
- C Barokas
- D Klasicizmas
- E Romantizmas / XIX a.
- F XX a.

Kompozitorius	Žanras	Kūrinio pavadinimas	Epocha
		„Turangalila“	
		„Figaro vedybos“	
		„Karnavalas“	
		„Mesijas“	

12 taškų

1.3.(*)(**) Kiekvienai XX a. stilistinei kryptiiai priskirkite tinkamus kompozitorius, būdingus muzikos kalbos bruožus. Įrašykite juos žyminčias raides.

Impresionizmas: _____

Ekspresionizmas: _____

Neoklasicizmas: _____

Minimalizmas: _____

	Kompozitoriai
A	Alban Berg
B	Claude Debussy
C	Philip Glass
D	Paul Hindemith
E	Carl Orff
F	Steve Reich
G	Arnold Schönberg
H	Francis Poulenc**
I	Erik Satie**

	Muzikos kalbos bruožai*
J	disonansinė, atonali harmonija
K	reguliariai pulsuojantis ritmas, repetityvinė technika
L	dėmesys tembrams, skambesio spalvai, dermių naudojimas
M	ankstesnių epochų žanrų naudojimas, stiliaus imitavimas

7 taškai (+4*) (+2**)

1.4.* Pagal pateiktą aprašymą nustatykite kompozitoriaus vardą ir pavardę, kūrinio žanrą ir pavadinimą.

- A** Ši kompozicija orkestrui laikoma pirmuoju šiuolaikinės muzikos kūriniumi, žyminčiu naujos epochos pradžia. Kompozitorių įkvėpė simbolisto Stéphane'o Mllarmé poema. Chromatinė banguojanti pagrindinė kūrinio melodija atliekama fleita. Ji siejama su pagrindiniu kūrinio veikėju – mitologine būtybe. Pasitelkus spalvingą instrumentuotę ir ramią muzikos tėkmę, kuriama tingaus nuobodulio atmosfera.

Kompozitorius, kūrinio žanras ir pavadinimas: _____

_____

- B** Pasitraukęs keliems mėnesiams į Vienos priemiestį Heiligenstatą, kompozitorius parašė ne tik savo garsųjį testamentą, bet ir pluoštą kūrinų. Vienas jų yra 3 dalių kūrinys, kurio visos dalys parašytos sonatos forma. Minorinė tonacija (d-moll) ir susimąstymą keičiantis audringumas išdavė to meto kompozitoriaus nuotaikas. Kūrinys pradedamas rečitatyviniu *arpeggio* (*Largo*), jį keičia staigus aštuntinių šuoras (*Allegro*), užsibaigiantis nurimusia kadencija (*Adagio*).

Kompozitorius, kūrinio žanras ir pavadinimas: _____

_____

6 taškai*			
-----------	--	--	--

1 užduoties taškų suma (maks. 35 (+22*) (+2**))			
--	--	--	--

2 užduotis

Atlikite užduotį. Ji nesiejama su skambančia muzika.

2.1. Įrašykite su simfonijos žanru susijusius teiginius.

Simfonijos žanras suklestėjo _____ amžiuje.

Vienos klasikų kūryboje simfonijos yra vienas svarbiausių žanrų. _____
(Vienos klasiko pavardė)

jų sukūrė daugiau nei 100, _____ – apie 50, o
(Vienos klasiko pavardė)

_____ – 9 simfonijas.
(Vienos klasiko pavardė)

4 taškai			
----------	--	--	--

2.2.* Parinkite savybes, labiausiai tinkamas atskiroms klasikinės simfonijos dalims. Įrašykite šias savybes žyminčias raides.

I dalis: _____

II dalis: _____

III dalis: _____

IV dalis: _____

- A greitas tempas
- B lėtas tempas
- C vidutinis tempas
- D menuetas
- E rondo (arba rondo sonatos) forma
- F skerco
- G sonatos forma

8 taškai*			
-----------	--	--	--

2.3. Įvardykite instrumentinių grupių (šeimų), sudarančių klasikinį simfoninį orkestrą, pavadinimus.

_____

_____

4 taškai			
----------	--	--	--

2.4.* Pagal pateiktą apibūdinimą nustatykite ir įvardykite muzikos instrumentą.

- A Žemiausią garsą orkestre išgaunantis varinių pučiamųjų grupės instrumentas įprastai naudojamas norint sustiprinti boso liniją. Jį sudaro į pailgą kilpą susuktas vamzdis su plėtėjančiomis žiotimis. Kaip būtinas simfoninio orkestro instrumentas jis įsitvirtino vėlyvojo romantizmo laikais – Richardo Wagnerio operose, Richardo Strausso, Gustavo Mahlerio simfoniniuose kūrinuose.

Muzikos instrumento pavadinimas: _____

- B Tai vienas pirmųjų elektroninių muzikos instrumentų, sukonstruotas 1928 m. ir pavadintas išradėjo vardu. Grojama klaviatūra, o *glissando* efektui išgauti naudojamas palei klavišus slankiojantis žiedas. Šį instrumentą itin mėgo prancūzų kompozitoriai, tarp jų – Olivier Messiaenas, Edgard’as Varèse’as, Darius Milhaud ir kiti.

Muzikos instrumento pavadinimas: _____

2 taškai*			
-----------	--	--	--

2.5.** Tekste rašoma apie žymius dirigentus. Įrašykite jų vardus ir pavardes.

Simfoninio orkestro dirigentais XX a. beveik be išimčių tapdavo vyrai. Pasaulyje tarp žymiausių – Leonardas Bernsteinas, Herbertas von Karajanas, seras Simonas Rattle’as ir kiti. Lietuvoje – Lietuvos kamerinio orkestro įkūrėjas ir ilgametis vadovas buvo _____, 50 metų Lietuvos nacionaliniam simfoniniam orkestrui vadovavo _____, o Lietuvos valstybinį simfoninį orkestrą įkūrė ir jam tebediriguoja _____.

Tačiau pastaruosius keliolika metų vis dažniau prie orkestro dirigento pulsto stoja dirigentės moterys. Viena žymiausių pasaulyje jaunosios kartos lietuvių dirigenčių yra _____, 2016 m. užėmusi prestižinį Birminghamo miesto simfoninio orkestro (CBSO) vadovės postą. Sėkmingai tarptautinę karjerą kaip operos bei simfoninio orkestro dirigentė plėtoja ir kita lietuvių dirigentė – Austrijoje reziduojanti _____.

5 taškai**			
------------	--	--	--

2 užduoties taškų suma (maks. 8 (+10*) (+5**))			
---	--	--	--

3 užduotis

Susipažinkite su užduotimi (skiriama 1 minutė).

Netrukus skambės muzikos kūrinių fragmentai. Klausydamiesi jų atlikite užduotis. Muzika skambės po vieną kartą.

3.1. (*) Parašykite skambėjusių kūrinių kompozitorių vardus ir pavardes, kūrinio žanrą ir pavadinimą. Įvardykite kūrinio teksto autorių (arba nurodykite, jei žodžiai yra liaudies kūryba).

Nr.	Kompozitoriaus vardas, pavardė	Žanras	Kūrinio pavadinimas	Teksto autorius*
1.				
2.				
3.				
4.				

12 taškų (+4*)			
----------------	--	--	--

3.2. Pateiktus Lietuvos muzikos istorijos faktus sunumeruokite chronologine tvarka. Pradėkite nuo istoriškai ankstyviausio.

A	Kompozitorius daugiau nei 20 metų rūpinosi muzikiniu švietimu, organizavo vargonininkų kursus, berniukų chorą, mokė teorijos, o atkūrus Nepriklausomybę, Kaune įkūrė muzikos mokyklą.	
B	Savo antrąją simfoninę poemą „Jūra“ kompozitorius sukūrė jau stipriai pasinėręs į tapybą.	
C	Subtilios kamerinės muzikos kūrėjos reputaciją pelnusi kompozitorė vėliau sėkmingai ėmėsi ir stambių formų simfoninės bei simfoninės vokalinės kūrybos. Vienas ši lūžį žyminčių kūrinių – oratorija „Centones meae urbi“ („Skiautinys mano miestui“).	
D	Lietuvoje surengta pirmoji dainų šventė .	
E	Parašęs traktatą „Akordo sandaros klausimu“, kompozitorius netrukus sukūrė trijų dalių kūrinių balsui ir vargonams „Melika“ , kuriame praktiškai išbandė aprašytą originalią harmoninę sistemą.	

5 taškai			
----------	--	--	--

3.3.*(**) Tekste rašoma apie lietuvių kompozitorių ir jo kūrybą. Įrašykite praleistus žodžius.

2023 m. Nacionalinės kultūros ir meno premijos laureatu tapo kompozitorius _____
 _____, pirmasis iš lietuvių XX a. 8-ajame dešimtmetyje ėmęs kurti minimalistinę
 _____ (vardas ir pavadė)
 muziką. Vienas tokių kūrinių – _____ balsui ir vėluojančiai sistemai,
 _____ (kūrinio pavadinimas)
 kurio muzikinė medžiaga sudaryta vos iš kelių diatoninės dėmės tonų. 9-ajame dešimtmetyje
 kompozitorius pasuko _____ kryptimi ir pradėjo kurti rekompozicijas.
 _____ (XX a. muzikos kryptis)
 Vienas pirmųjų ryškių šiuo kompoziciniu metodu grindžiamų kūrinių yra _____
 _____ (kūrinio pavadinimas)
 keturiems smuikams, kurio pagrindu tapo baroko genijaus kūrinių ištraukos.
 Tarp svarbiausių šio kompozitoriaus kūrinių yra ir du baletai – _____**
 _____ (baletų pavadinimas)
 bei _____**, kuriuose itin didelis dėmesys skiriamas ritmui, o simfoninio orkestro
 _____ (baletų pavadinimas)
 skambesys derinamas su klubinės bei elektroninės muzikos idėjomis.

Negana to, kartu su kolega Šarūnu Naku kompozitorius jau nuo 2002 m. rengia radijo laidų
 ciklą apie šiuolaikinę muziką _____**, už kurį yra pelnę LRT apdovanojimą
 _____ (laidos pavadinimas)
 „Auksinės bitės“ ir Vytauto Landsbergio premiją.

4 taškai* (+3**)

3 užduoties taškų suma (maks. 17 (+8*) (+3**))

VERTINIMAS

Muzikos istorijos testas	Maksimalus taškų skaičius	Vertintojų skirti taškai		
		I	II	III
1 užduotis	35 (+22*) (+2**)			
2 užduotis	8 (+10*) (+5**)			
3 užduotis	17 (+8*) (+3**)			
Papildomi taškai už kompozitorių vardus ir pavardes originalo kalba	1			
Papildomi taškai už tikslius kūrinių pavadinimus	1			
Taškų suma	60 (+40*)(+10**)(+2)			